

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASÁRNAP KIVÉTELEVEL.

Hirdetési díj:

Negy húsos petit sorát 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alkalmán jutányos áron vételnek fel. Feljegy díj minden külön bejegyzésért 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újsónag sora 30 kr.

Nyiltéri közlemények minden petit sora 50 krajczár.

Hirdetések felvételnek a szerkesztőségben és kiadói hivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. a.)

Kéziratok nem adnak vissza

Előfizetési árak
helyben, vagy postán külföldre:
Egész évre 10 frt. — kr.
Fél évre 5 „ „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy órára 1 „ — „
Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (Nagy-uj-utca 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:
Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, és a kiadói hivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. alatti.)

Fölhívás előfizetésre.

A »**Debreczen**« XXIV-ik évfolyamának második negyedére előfizetést nyitunk s föl hívjuk t. előfizetőinket az előfizetések megújítására s az előfizetési díjak pontos beküldésére.

A »**Debreczen**« előfizetési ára:

Egy évre 10 frt.
Fél évre 5 frt.
Negyed évre . . 2 frt 50 kr.
Egy órára 1 frt.

Lapunkat, északkeleti Magyarországon egyetlen ellenzéki lapját, t. olvasóink további becses jó indulatába és támogatásába ajánljuk s vidéki előfizetőinket föl-kérjük, hogy a tévedések elkerülése végett előfizetéseiket e czim alatt küldjék be: »**A „DEBRECZEN” kiadó-hivatalának, Debreczen**«.

A »**DEBRECZEN**«

szerkesztősége és kiadó-hivatala.
(Nagy-uj-utca 1702. sz.)

A lakájak.

Debreczen, április 4.

(K. B.) A királyi udvartartás költsége nem közösi Ausztriával. A királyi udvartartás költségeihez Magyarország nem a kvóta arányában járul, hanem éppen annyit ad e czélra, mint Ausztria: évenként ötödfél millió forintokat.

Ebből természetesen az következ-nék, hogy legyen ő felségének külön magyar udvartartása is s az év egyik felét töltsék Magyarországon, hol magyar udvari méltóságok vegyék ő felségét körül.

Ámde a valóságban nem így van. Az udvartartás csaknem kizárólag osztrák jellegű. Van ugyan az udvartartásban magyar ember is alkalmazva, de elenyészőleg csekély számmal. A bécsi Burg intéző körei hagyományosan őrzik az udvartartás osztrák jellegét s féltékeny gonddal őrködnek a felett, hogy a hagyomány czopfjain valahogy csorba ne ejtessék.

Az osztrák udvari méltóságok olyan nagy potentátok, hogy velők szemben a magyar nemzet kívánsága a külön magyar udvartartás felállítására iránt, mindedig meddő kísérlet maradt. Nemcsak befolyásuk szűkebb térére való szorítását féltik ezen udvari méltóságok, hanem főleg azon gondolatlól félnek, hogy a magyar udvartartás fölállítására nyílt elismerése lenne a magyar állam külön állásának. Ettől pedig félnek a bécsi Burgban, mert ott még mindig kísért az »egységes birodalom« megvalósíthatlan eszméje.

A magyar ellenzék azonban, mely nem Bécsből nyeri a jelszavakat, hanem Magyarország törvényeire támaszkodik, minden évben sürgeti a magyar udvartartás fölállítását. Megtörtént ez a mult szombat is, a költségvetés általános vitájának megkezdése alkalmából. Az ellenzék szónokai kimutatták, hogy a magyar nemzet, mely éppen olyan ön-jogu nemzet, mint a föld kerektségének bármelyik nemzete, teljes joga van a magyar udvartartás felállítását követelni. — Egyformán hangsúlyozták ezt mindahárom ellenzék szónokai s Pázmándy Dénes egész sereg adattal mutatott rá az udvartartás osztrák jellegére és szellemére, mely annyira nem akar semmit sem tudni a magyar udvartartásról, hogy midőn az udvar Budapesten időzik, ezt egyszerű kirándulásnak tekinti, tehát csak olyanforma ténynek, mintha a hajdumegyeyi alispán kimegy Kis-Pércsre vizsgálatot tartani!

A kormány maga is érzi ezen helyzetnek fonák és megalázó voltát. Erre vall az, hogy Wekerle pénzügyminisz-

ter, ki az udvartartás költségeit kiizzadja, a kormány nevében kijelentette, hogy a kormány, ha nem is a külön magyar udvartartás érdekében, de mégis tesz valamit, »hogy államjogi helyzetünk az udvartartás külső megjelenésében és érintkezéseiben megfelelő kifejezést nyerjen«. A mi magyarul annyit jelent: »Nesze semmi, fogd meg jóll!«

A lakájak, kik a magyar képviselőház többségét képezik, megnyugodván a pénzügyminiszter kijelentésében, hűségesen le is szavazták a magyar udvartartást. Ne álmodozzunk tehát egyelőre arról, hogy Mátyás király budai palotája ismét a régi fényben fog ragyogni s hogy a magyar udvartartás által Budapest igazi fővárossá emeltetik!

A magyar udvartartást pedig már csak azért is föl kellene állítani, mert a jelenlegi osztrák udvartartás által a koronát népszerűtlennit. Igaz ugyan, hogy a magyar nép zömének kevés alkalma van az udvartartást látni, annak ceremóniáiban gyönyörködni, de mi láttuk Debreczenben. Még pedig fájdalommal és bosszúsággal láttuk, midőn ő felsége köz-tünk időzött, azt a pöffeszkedő, gyűlölet gerjesztő gögőt, melyet az osztrák és cseh udvari alkalmazottak kifejtettek. Egy-egy udvari szakács és kukta gögje mellett eltört a fej fősán, — hát még a többiek hogy pöffeszkedtek! És éppen Debreczenben kellett ezt tapasztalunk, a hol csupa büszke emberek lakunk!

A mily leereszkedő volt ő felsége, a mennyire megnyerte szeretetünket keresetlen modorával és atyai jóságával: annyira ki nem állhattuk környezetét, azt a pöffeszkedő, az udvar verőfényében sütkérező, elbizakodott hadat.

És ezeknek a cseh és osztrák libériás szolgálóknak hízalására adózzék Magyarország évenként ötödfél millió forintokat?!

A magyar udvartartásra nem sajnálnók a pénzt, de a jelenlegi udvartartásra a költségeket megszavazni: valóságos együgyűség!

De hát similibus similibus gaudet: a politikai lakájak pártolják az udvari lakájakat — a »szabadelvű« korszak nagy dicsőségére!

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése április 2-án. —

A képviselőház szombaton egy nevezetes határozattal kezdte meg a költségvetés részletes tárgyalását. Leszavazta a külön magyar udvartartást, miután előzőleg Wekerle pénzügyminiszter, a kormány nevében, kijelentette, hogy a kormány kebelében tárgyalások folynak, hogy »államjogi helyzetünk az udvartartás külső megjelenésében és érintkezéseiben miként nyerjen megfelelő kifejezést. Tehát a közjogi intézmények ama fejlesztése elől, melyet a felirati vita során a kiegyezés betűjével és szellemével összeférhetetlennek vitatott, a kormánynak sem lehetett kitérni. — Egyébként ezt az ellenmondást az elvi álláspont s a gyakorlati cselekvés közt a kormányt a legzűgöb helyesléssel fogadta s bizony megnyugvással az ellenzék is, a mely pedig formulázott javaslattal lépett föl külön magyar királyi udvartartás állítására. Ez álláspont érdekében Eötvös Károly, Bánó József, Ugron Gábor, Pázmándy Dénes és Visontai Soma szólottak, mindnyájan sok érdekeset mondván és nagy figyelem közt. A határozati javaslatra, melyet Pázmándy nyújtott be, névszerinti szavazás volt. A javaslat mellett 82-en, ellene pedig 110-en szavaztak s így a kormány többsége 28. Az eredmény kihirdetése után Hoitsy Pál felszólalt, hogy a szavazás érvénytelen, mert az igen-szavazókat senki sem jegyezte. Átlatános konsternáció és roppant zaj a ház minden oldalán. Végre nagynehezen szóhoz jutott az elnök, majd

nyilatkozott Szederkényi jegyző is, a kire a javaslat mellett szavazók jegyzése volt bizva s a ház a szavazást szabályosan történtnek elfogadta.

Ezután, a költségvetési vita folytatása hété-re halasztatván, kérvények kerültek sorra. — Átlatánosabb érdekű Somogy megye felirata a koronázás 25-ik évfordulójának megünneplése tárgyában, a melyre vonatkozólag — Ugron Gábor és Polónyi Géza felszólalása után — Szápáry miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány e részben előterjesztést fog tenni a képviselőháznak. — A többi, nagyobbára helyi érdekű kérvényeknél Madarász József, Hévízy János, Remete Géza, Ugron Gábor és Ernuszt Kelemen szólottak föl.

Az ülés végén Csáky közoktatási miniszter általános megnyugvásra válaszolt Madarász Józsefnek a temesmegyei tanügyi állapotokra vonatkozólag hozza intézett interpellációjára; Polónyi Géza pedig az igazságügyminisztert interpellálta meg az ügyészi indítványok hírlapi közlése miatt.

A debreczeni egyetem.

(Zsinati tudósítás.)

Az ev. ref. zsinati szombati ülésén olvas-tattott Kiss Áron püspök és Dégenfeld József gondnok indítványa, mely szerint mondja ki a zsinat, hogy egy Debreczenben felállítandó filozófiai fakultásnak s ezzel összeköttetésben egy tanárképző intézetnek létesítését szükségesnek tartja s az eszme megvalósítására, iródozatainak megállapítására küldjön ki kebeléből egy bizottságot, mely véleményes javaslatát a legközelebbi zsinati ülésnek elé terjeszse.

Szász Domokos örömmel üdvözi ez indítványt, de nemcsak ő, hanem az erdélyi egyházkerület minden zsinati képviselője, mert abban magasrendű eszme van kifejezve, melynek valósításáért az erdélyi egyházkerület másfel évtized óta küzd s mely a magyar protésztáns-egyház által régóta érzett hiány kipótlását czélozza. Protésztáns szempontból, a multunk és hagyományunkban élő szellem fenntartása érdekében szükségesnek tartja a protésztáns filozófiai és tanárképző intézet felállítását. Csatlakozik az indítványozókhoz abban is, hogy ez Debreczenben állítsák fel, mert Debreczen az, mely anyagilag s e czélokra legtöbbet áldozhat s egyesített erejével arra leginkább képes. Ő maga is egész lelkesedéssel munkál arra, hogy ez intézet létrejöhön. Az erdélyi egyházkerület kebelében e czélra gyűlt és gyűlendő alapokat és alapítványokat az egyetemes egyház oltárára teszi le, hogy az által is segítse lobogni a protésztáns tudományosság fényét. További fejtegetéseiben eöadja, hogy nem kevesebb szükségét látja egy felsőbb theologiai fakultás létesítésének is, hol a theologiai ifjak a tudományok magasabb körében jártasságot szerezhetnének. Ő egy ily intézet felállításától a theol. tudományok magasabb fejlesztését reméli. E czélra pedig legalkalmasabb hely Kolozsvár, hol mintegy százezer forint van ez alapra. Ott egyetem van, a tudományos képzésnek sokféle eszközei mintegy önként kínálkoznak. Azért egy indítványt nyújt be, mely szerint kéri a zsinatot, hogy a filozófiai fakultást Debreczenben, a theologiai pedig Kolozsváron mondja ki felállítandónak.

Dégenfeld József gróf készséggel járul a Szász Domokos indítványához. Vida Károly tanár némi felhöklet lát, melyek elborítják az eredeti indítvány derült egét. Nem szól a Szász Domokos indítványának második részéhez, pártolja a Kiss Áron indítványát.

Szász Károly nem láthatja át, miért ne volna kivehető mind a két indítvány. Kolozsvár egyötöd részben, Debreczen négyötöd részben nyer a közösen összegyűjtött alaplól. A Szász Domokos indítványát kevesnek tartja, szükségét látván annak, hogy az e tárgyban kiküldendő bizottság bővebb utasítást nyerjen egy pótló indítványt nyújt be, melyben körvonalozza ez utasításokat.

Tisza Lajos gróf üdvözi az együttes indítványt. Maga körében ő is megtesz mindent. De egy módosítást nyújt be Szász Károlyéhoz, mely szerint a hívekre e czél megvalósítására teher adó alakjában ne vessétek. Beöthy Zsigmond indítványozza, hogy ez az egész ügy tétessék a konventhez, a konvent kérdezze meg az egyházkerületet s majd a beadott vélemények alapján határozzon a zsinat. Várady Gábor ezt ellenzi, mert idővesztéget és visszalépés volna. Molnár Béla is ez értelemben van, mert az 1881-iki zsinat előtt már az egyházkerületet e tárgyban

meg lettek kérdezve. A Kiss Áron indítványát kívánta volna tárgyalni csak, mert ki sokat markol, keveset fog. Tisza Lajos indítványát pártolja.

Kiss Albert szerint Tisza Lajos gróf indítványa nem a zsinat elé való, hanem a bizottsághoz tartozik. Ne bocsátkozunk a bizottság teendőinek körvonalozásába. Meggyőzőleg hangsúlyozza, hogy e magasos ügyben komoly akaratra s abból kifolyólag munkás tevékenységre van szükség.

Kovács Albert kiemeli, hogy ha egy teljes egyetemet akarunk az egyház létesíteni, ahhoz hozzájárulna. Debreczenben van jogakadémia, teljes theologia, van bölcseleti tan-szék négy, sőt van orvostani tanzék is, kie-gészíteni teljes egyetemé, méltó törekvés volna a ref. egyházhoz, nem felekezeti, de magyar nemzeti szempontból. Erre hónapok áldozatot, a magyar protésztánsok, de egy újabb pap-növelde-re nem fog senki adakozni. Nem ellen-zi, hogy bizottsághoz utasítsassék a kérdés, de ő újabb terhet nem szavaz meg és Tisza Lajos gróf módosítását pártolja.

Szilády Áron az indítványa bizott-sághoz való utasításában nem látja azt a ves-zélyt, a mit előtte szóló mondott, hogy mi el akaránk zárkózni a nemzeti szelleműl, van egy más aggodalma s ez az, hogy miképen nyerünk mi tanárokat, s az állammal, ha hasonlag azokat nem díjazhatjuk, meg fogjuk-e bírni a versenyt. Különöské tartja, hogy mi-tiz év óta beszélünk már arról s még ma is csak az elvnel akarunk megállani. Az a hiba, hogy a kik foglalkoztak e kérdéssel, nem fog-ták azt fel teljes egészében, de azt hiszi, hogy mikor tisztán fogjuk látni a kérdést, aig akad-hat oly prot. ember, ki még a legnagyobb ál-doizat arán is ne akarja a bölcseleti fakultás felállítását. Miután a Szász K. indítványa-val az ügyet új stádiumba látja lenni, elfogadja azt a Tisza Lajos almodosítványával. Konrád László és Lengyel Imre pártoló felszólá-lása után szavazattöbbséggel elfogadottot Szász Károly módosítványa, Tisza Lajos almodosít-ványa pedig elvetett.

Tallózás.

(Az árvi tótok és a főkapitány. — Hírlapi kacsa. — Követendő mintakép. — Muzsikájának a katonák! — A cselédek erkölcsének megóvása. — Hol az obstrukció? — Mi lenne a csoda? — A debreczeni egyetem.)

Konstatáljuk, hogy B o c z k ó S á m u e l ur, Debreczen sz. kir. város főkapitánya, nem követi a biblia tanait. — A biblia ugyanis azt mondja: segítetek minden szűkölködőn, első sorban pedig a saját hitelken levőkön.

A bibliának ezen mondanása nem szűk fe-lekezeti felfogáson, hanem természeti ösztönön alapul, mert tény az, hogy a kik hozzánk leg-közelebb állanak, azokokon segítünk első sor-ban s ha saját nemzetiségünk vagy felekeze-tünk tagjai nyomorba jutnak, hamarabb meg-indul szívünk, mintha idegen nemzetség vagy felekezetek nyomoráról van szó. Hazánk fia, a felvidéki tótok, különösen az árvegyeiek, — éhínséggel küzdenek. Országszerte megindult részükre az adakozás. A segítségnyújtásból ki-vette részét Debreczen lakossága is. — Senki sem sajnálta fillereit az éhezőkötől, hanem azért midőn a munkás daleylyt daleylyt rendezett az árvegyeiek éhező tótok javára, a főkapi-tány ur e daleyly után is éppen úgy behaj-totta a rendőri taksát, — mintha a daleylyt egyenesen a saját pénztára részére rendezte volna az estélyt!

A főkapitány urnak ezen eljárása annál feltűnőbb s a biblia tanáival annál ellenke-zőbb, mert a főkapitány ur maga is — tót!

Még a nyártól messze vagyunk s mégis elkezdtek már repülésüket a h í r l a p i k a c s á k a . B u d a p e s t i H í r l a p példánl szombat egy rettenetes kövér hírlapi kac-sát eresztett szárnyra. Azt írta ugyanis, hogy a pozsonyi katonai törvényszék egy tüzérhad-nagyot, ki a legénységgel tulszigoruan bánt, négy havi fogságra ítélt.

Úgyan már ki hinné azt el, hogy a mi hadseregünkben, hol a legbrutálisabb bünté-tésnek még mindig divatban vannak, hol az embert vak eszközzé, pusztá géppé teszik, — négy havi fogságra ítélenek egy tisztet a miatt, mert a legénységgel tulszigoruan bántik?!

Addig viczeltem a lapkiadókat, míg magam is belecsaptem e jövedelmező, a meg-gazdagodás útjára vezető állapotba. Míg a lapkiadók ellen irtam és beszéltem, nem gondoltam meg, hogy még belőlem is lehet lapkiadó s ellenem is kiröppenthetik a guny nyilait.

No de se baj! Vigasztal az a remény-ség, hogy milyen szép kövérre fogok én hinni a munkatársaim véres verejtékén! Nem bírok még ugyan elég tapasztalattal azon a pályán, a melyre léptem, de azzal biztatom magamat, hogy válogathatok a követendő mintaképek közt.

Már választottam is s ünnepélyesen kijelentem, hogy a lapkiadói téren a gazdag tapasztalatokkal és körültekintő bölcsességgel el bíró Kutasi Imre ur lesz a mintaképem!

Azt írta valaki a »Nemzet«-ben, — hogy a budai királyi palota őrségét mindig zeneszóval kellene fölváltani, mert ezzel örömet szereznek a lakosságnak és megkedveltetik a katonáskodást.

Igen helyes indítvány! Ha már annyi temérdek milliót áldozunk a hadseregére s ha ugy tánczol az egész monarchia lakossága, a hogy a közös hadügyminiszterfűtől: legalább muzsikáljanak nekünk a katonák!

A lőcsei rendőrkapitány — a cselédek erkölcsi megóvása céljából — szigorú rendeletet bocsátott ki. Nemesak az esti kőborlásra hajlandó cselédek büntetettek, hanem az olyan gazda is, a ki megengedi, hogy a cseléd szeretője a házhoz járjon, 10 frt pénzbírságot fizet.

Ha ez a rendelet Debreczenben is érvényben volna, rengeteg bírságot fizetnének a cselédirtó gazdák, mert ha esténként a konyhákba betekintünk, a legtöbb helyen ott találjuk a hadseregnek egy-egy tagját, kik bizonyára nem azért látogatják a konyhákat, — hogy az erkölcsnemesítő egyetlen híveket szerezzenek!

A költségvetés általános vitája két nap alatt véget ért.

... Kívánsiak vagyunk, — hogy meddig fognak még irni a kormánypartii lapok az obstrukcióról?

Hogy Tisza Kálmán és Bismarck, kik megdönthetetlennek hitték magukat, megbuktak, az nem csoda; de az már valósággal csodaszamba menne, ha a képviselőház a nagyszabójai választást megsemmisítené!

Öszintén óhajtok, hogy Debreczenben a millenium emlékére egyetem állítsassék föl, de nem bízunk benne, hogy e nagy alkotás akkorára nyelbe legyen üthető.

A debreczeni egyetem kérdése bizonyára elodázódik, de a kaszárnyák: azok fölépülnek a milleniumra!...

Sarló.

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

A SIRKERT-ŐR.

— Regény Máttyás király korából. —

Irtá: V. Gaál Karolina.

(Folytatás.)

IV.

— Föl fiuk, föl! — harsogtatá hangját Hegyesháza — az idő sebesen röpül; jertek! hol van remetelakod, Káldori? egyedül vagy-e? Nem lappang-e közel ellenünk?

— Már nem! — felelé Káldori, föl-emelkedve nehéz termetével — e tájat ember és állat kerüli hét nap óta, mióta a büszke vár leromboltatt! Hajh, uram!... mit kelle meg-érned?

— Ne szólj! Vagy úgy szólj nőmről, gyermekemről s nővéremről, hogy szívem mindjárt megszakadjon!

— Nőd?! Szemem láttára gyilkoltatt meg, mert Vaskóvyt egy törrel megröghaná. A halalos döfést egy szolga adá asszonyomnak, kit én levertem azonnal; de míg ezzel vesződtem, uróm holttestét elrabolták előlem. Ah! vagy tán a lángok martalékává lett!...

— Átok! s a magas erős férfi térdre om-lott, fejét lehajtva zokogott.

— Nővéred?! Oh, uram! e hölgy, ki egyedül vesztünk okozója; a kegyetlennek ne-jévé lett! tegnapelőtt ülték lakodalmukat.

Mint kit villanyütés érint, úgy megrándult Hegyesháza; felszökte megkapá Káldori vállait s erősen megrázva, ordítá: »Mit mondasz?!«

— Ugy van; a hölgy, nővéred, rég titkos viszonyban volt Vaskóvyval, s ki nem szabadul-tatván másként közülnék, felbiztatá kedvesét

BELFÖLD.

Roskoványi utóda. Nyitrai püspökké, mint írják, Németh József temesvári főszentelt püspököt fogják kinevezni.

Felosztott képviselő-testület. A belügyminiszter Jász-Nagykun Szolnokmegye felterjesztésére Mezőtúr város képviselő-testületét felosztatta. A felosztást a képviselő-testület többségének törvénybe ütköző s a város jólétét veszélyeztető magatartása tette szükségessé. A felosztott képviselőtestület többsége a költségvetés tárgyalását már több éven keresztül megtagadta s e miatt a város háztartásában a legnagyobb zavarok állottak be; azon hivatalnokokat pedig, akik nem tartottak a többséggel, a képviselőtestület fegyelmi eljárás alá vonással, s felüggesztésekkel üldözte.

KÜLFÖLD.

A telhetetlen hadügyminiszter. Mint a W. Allg. Zeitung jelenti, a közös hadügyminiszter a költségvetésben újból elő fogja irányozni mindazokat a tételket, melyeket a delegációk a mult ülésszakban a hadügyi költségvetés rendkívüli szükségleténél törlesbe vettek. A közös miniszteri értekezletek köz- vetlenül a husvétii ünnepek után kezdődnek Bécsben.

Szerbiából. Miután Pasics és a régen- sek közt a hadügyminiszter személyére vonatkozólag egyezés jött létre, a régensek a következő személyeket nevezték ki miniszter- rekké: Pasicsot miniszterelnökké, külügy- miniszterré és ideiglenesen pénzügyminiszterré, Milosavljevicsot belügyminiszterré, Veli- mirovicsot a közmunkák miniszterévé, Gyuricsot hadügyminiszterévé, Nikolics Andreát közoktatási miniszterévé, Gyor- gyevicsot igazságügyminiszterévé és Dus- manics államtanácsost kereskedelmi minisz- terré. Gyája és Dersics visszatérnek az ál- lamtanácsba. A pénzügyi tárczát P a c s u fogja átvenni, mielőtt befejezte a bécsi tárgyaláso- kat. Gyorgyevics az igazságügyi tárczát csak ideiglenesen tartja meg, mert párisi követnek van kiszemelve. Helyette Borisz á v l y e v i c s törvényszéki elnök fogja átvenni az igazság- ügyi tárczát.

Határidő-naptár.

Ápril 8. Művirágkiállítás megnyitása.
Ápril 9. Dalestény a Margit-fürdőben.
Ápril 11. Sajtóper.
Ápril 11. A Debreczen-nagyléti vasút közigaz- gatási bejárása.
Ápril 16. Női házi-ípar és kézi munka-kiállítás megnyitása a nőegyleti árvaházban.
Ápril 23. és 24. Lóversenyek Debreczenben.
Május 22. A torna-egylet gyalogversenye.

Ujdonságok.

A tavasz.

Megérzik az idegeim az ablaküvegen át- szűrődő napsugárnak is biztatását. A hosszú tél hozzászoktatott a késő keléshez, a reggel- nek a délle való összereseléshez; nem éb- resztett fel a téli verőfény, nem zavart fel ál- momból a hideg világosság, most pedig egy- szerre, hogy tavaszivá vált az idő, a meleg napsugár ébredésre szólít. Mintha csak azok közül valónk tudna, a kik a verőfényt imá- dják, a kik a nap sütésében látják az életet, a kiknek az égboltról támadt melegség a szent- ségük, a mindenségük.

A reggő, meleg levegőátótok meg-meg- érintik nyugvó idegeimet, s átadják nekik a maguk mozgását. A sensibilis szervek a napsü-

levél által, hogy lopja ki őt a várból. Meg is történt; de mivel elébb ellentáltunk, égetett s leoldósított Vaskóvy mindent. Én magam a nagy zavarban megragadtam gyermekedet, uram, s kirohantam vele a veszélyes helyről. Éjjel nappal szakadatlan utaztam vele nagy felelme közt. Elvittem gyermeked a B***j zárdába; itt van azon kis aranykeresztnék fele, mit nőd ama borzasztó este, kis leányával játszva, ennek nyakán feledtet; ketté törtem. Vedd, fele az apáca fejedelemnőné; e másik felével ha nála megjelenés, kiadja gyermeked! Ép, nincs semmi baja; hanem vár téged s anyját, kiknek meg- jövetelével biztatják!...

— Oh, ég! te hatalmas, adj erőt! adj! imádkozék s dühögött Hegyesháza; tehát a nővér, ki ismeré e két család között század óta fennállt gyűlöletet, ismeré az elfajult Gerőt, ki engem gyakran üldözött, s kit én utáltam, ily iszonyu esemény után is nevévé lett?! Szeretni tudja a gyilkost? hah! Isten, ez sok!...

— Uram, megsegít a bosszúállás istene! — biztatta Káldori — kevés jó barátot szá- málhatsz bár, mert a török harcban léted óta mind a Vaskóvy asztalához csatlakozott; de mégis találunk segélyt, a büntelent megsegíti Isten! Jerünk remetelakomba, lovaikat itt ma- radhatnak, itt senki sem jár.

Minek kísértük meg leirni a fájdalmat, mely mely sebet vágott s mely végtelen?! Mi- dőn a három éji vándor bezárkózék a szűk lakba, mely vesszőből fonott, zsuppal fedett tetejű volt: tervezni kezdenék. Étel és álmogondolatukba se jött, de igen az erőt adó ital, melytől elesedik az ész, hevül a kebel. Nehány megvitott teendőről beszélgetés után felkeltek, fegyvereiket magukhoz vehén, azonnali indulást végezének. De alig mondá el még Káldori, mi-

garaknak folytatásai lesznek, valami különös, rejtélyes sürgönyzésnek valnak közegeivé és hangos, érthető üzenet hoznak.

Nem egyszerű hirmondást, hanem valami hatalmas riadó: ak hangjait — Mintha mind- azok, a kik valaha elszalasztották a maguk ki- keletjét, karba csoportosultak s rázendítettek volna az örök álmódzó Mendelsohnnak tava- szii himnuszára, mely az embereket ébredésre szólítja, nehogy a tavasz álomba merülten ta- lálja őket! A révedező, az élelet kimérendő gyengeségnek tartó muzsikussal egyszer valami- kor kiszabadult a ködfelhők régiójából s meg- látta maga fölött a magasban a lánggolyót és odalent a földön, a hegyormokon, a verőfény- ben fürdő életet. S aztán észbe jutott, hogy neki magának nem volt része e gyönyörűségük- ből, hogy az ő kikeletje eltűnt észrevétlenül, mint a hogy észrevétlen volt akkor, mikor még nem létezett és észbe jutott az is, hogy sok millió embert altatnak el tanításokkal és tör- vényekkel és prédikációkkal, csak hogy ügyet ne vehessenek a tavaszra. Kitért lelkéből a keserűség és megzúdította nagy ébredését, a kikelet harci indulóját, egyetlen művét, mely- ben az erőt imádják, a kinek az erőt hir- dető papjának, apostolának kellene lennie: a művészt.

S az idegeimre szakadó nagy hirmondás megröghánja álomvilágomat, a kergetőző reg- geli képeket, belekap az öntudatlan agyvelő- kusza képzeteibe és hatalmas erővel harsog- tatja, hogy »ébredj, ébredj emberfia!«

Megfogadom szójátját és kimegyek a ta- vasz születésének nézésére. A szabadba, ki a házak közül, ki az utcákból.

A városom túl kezdődik a szabad. Odáig jobbra is, balra is házak állanak. Tul rajta a tekintet szegetlenül járhat az erdőig, elcsel- lengethet a szürke, füvetlen, virágtalan, pusztá mezőkön.

Most, hogy a tavasz keresésére indultam, megint a régi székesegyháznak, a szabadnak tartok. Járok, járok benne, de nem találom még semmi nyomát. Az erdő nem mozdult még meg, téli álmát alussza. Az avar nem zörög, hanem olyan, mint valami puha takaró; térdig el- sülyedek benne. Mikor kihuzom a lábamat belőle, érzem, hogy rothadásban jártam. A téli ned- vesség megrontja mesemondómat, a zörgő, su- soggó faleveleket. Lássatok prózaiságot gyűlölő idealisták, a természet maga is többre becsüli az ökonomiát az illuzióknál. A poetikus avart kövér trágyává alakítja, mert a romantikus susogásának semmi hasznát se látja, az átázott, rothadásnak indult növényi maradványokból pedig ad táplálékot az anyaföldnek, melynek ti is, én is hiábavaló lakói vagyunk.

Sohase sajnáljátok a természetnek ezt a prózaiságát. Így szűli a kikeletet. A hízlat föld- ből erőt jut a tar törzseknek és lombfakadás jár a nyomában.

Bizony, bizony a tavaszt is az erőt alkotja, nem az álmódzás!...

* Előzetési felhívásunk, melyet e helyen is ajánlunk olvasóink figyelmébe, lapunk élén olvasható. Megjegyezzük, hogy mi nem erőszakoljuk rá senkire a »Debreczen«-i, házaló ügyünköt se tartunk, a ki ajánlgató beszédeket tartson lapunk mellett, mint tessék ezt a megél- hetés nehézségeivel küzdő, kezes becsü új hírlapi vállalatot, hanem egyszerűen megküldjék lapun- kat minden eddigi előzetőknek s azokat, kik lapunkat tovább jártni nem akarják, fölkérjük, hogy egyszerűen küldjék vissza a nekik küldött pél- dányt. Mi aztán többé nem alkalmatlankodunk náluk!

szertint ő el is ásta ura kincsének egy részét, melyet élte veszeleztetésével a meleg dűledékek- ből tegnap kikeresett, s ereje megfeszítésével kiemelt: imé fejük fölött recsegní kezd kívül a kunyhó, s vad hahota harsan fel, rá nehány lövés! »El vagyunk veszve! — kiáltá Káldori — ránk törték; felkerestek engem a tigrisek! a hiénák!... És, oh uram, te is itt találtatol! — Rájok, életre halálra! kiáltá Hegyesháza, és dühös vadként rohant ki az ellen által már felépett ajtón, mely előtt künn fegyveres csoport támadá meg őt. Végelszánással küzdött mind a három; a recsegve égő kunyhótól si- került nekik visszanyomni e vad csoportot, melynek szándéka az lehetett, hogy Káldori bent égen. Egy közülök Hegyesháza rohand, s or- dítá: »Fiuk! ez maga Hegyesháza; élve kell őt urunknak megvinni!«

E szavait alig mondá ki, Káldori leteríté; de ezt rögtön megtörte a többi, s Káldorit egyik felől, Bertalan másik felől leüték Hegyesháza mellől. »A felkeresztme emlékezzél, uram!« hörgé Káldori, és végsőt lehellett; míg Bertalan még egyszer felkapaszkodott, de elordította magát, visszarogyott erőtellenül; bőven folyt jobb oldalá- ból a vér: összerázódva lebukott a földre.

Hegyesháza kétségbeesve küzdött, míg végre sok sebet kapva, lerogyott. Üvöltve rohantak rá az életben maradt ellenek, ujjongva el- hurcolták őt magukkal, felevede a lehamvadt kunyhót, elesett pajtásait s elleneiket, kik élettelen ott fekédték.

VI.

A győztesek vadralgása tompán vissz- hangozott a túl oldalon; lassanként elcsöndesült minden. Egy halálmadár sivitása szakítá meg ismét a csöndet, s néhány perc múlva a vér-

* **Látogatás Kossuthnál.** Bernfeld Móríc hazánkba a napokban meglátogatta Kossuth Lajost Turinban s azt írja, hogy az ősz államférfi még kissé megviseltnek látszik utóbbi betegségétől, de egyébként jó erőben van. Nővére, Ruttkayné urhölgy említette neki, hogy Kossuth még mindig szorgalmas dolgo- zik, mert irodalmi működésének jövedelmére van utalva. Rendkívül meglátó jelenet jelenet fejlődött ki, midőn Bernfeld arról kezdett be- szélni, hogy haza jön Magyarországra. Kos- suth szemeit hirtelen elrejtte a könyv s némán intett neki, hogy hagyja abba... Majd behatóan beszélget- tet a nagy hontalan Magyarország belső viszonyairól, miközben arról panaszkodott, hogy szeme nagyon meggyöngült s ennélfogva csak a legérdekesebb dolgokat olvashatja a lapok- ból, melyek hozzá nagy számban érkeznek. Mint Bernfeld írja, Kossuth — a ki magyarul és németül beszélt vele, még most is csodálat- os erőre (10 szám) 1 frt.

* **Tisztelgés az új püspöknél.** A h. bősörményi ref. tanítótestület márcz. hó 28-án tartott gyűlésében elhatározta, hogy mi- dőn fötisztelést Kiss Áron ur debreczeni lel- kési állomását elfogadja, testületileg fogja a szeretett főpáztort üdvözölni.

* **Az ifjuság munkálkodása.** Vet- tük a debreczeni főiskolai gyorsíró egyesület közlönyének, a »Debreczeni Gyorsíró«- nak 10-ik számát, melylyel az első évfolyam véget ér. A gyorsíró-egylet elhatározta, hogy a gyorsírási jelekkel nyomatott lapot továbbra is föntartja. Ajánljuk a gyorsírást barátai- nak figyelmébe e lapot, melynek előfizetési ára egy évre (10 szám) 1 frt.

* **Az áprilisi naptárból.** A hónap 1-én 5 óra után 39 perczel kelte föl a nap s lenyugodott 6 óra 30 perczer; 30-án 4 óra 45 perczer lesz napkelte s 8 perczel 7 után napnyugta. Ezek szerint a nappal hossza egész hónap alatt 12 óráról s 15 perczeről 14 órára s 23 perczerre vagyis összesen 1 órával s 23 perczel növekszik. A hold első negyedbe lép 4-én reggel 7 $\frac{1}{2}$ óra után, holdtölte lesz 12-én reggel, ugyanazon időtájban, utolsó negyedbe jut 20-án reggel 7 óra után s megújul 26-án éjjel 11 órakor. E napon teljes napfogyatkozás is lesz; e tünemény azonban nálunk nem, csak- is a földgömb déli felének némely részén látható.

* **A jótékony nőegylet** női kézi- munka kiállítására folyó ápril hó 16-án d. e. nyílik meg. Felkérnek a kiállítók, hogy a ki- állítandó tárgyakat szóval vagy írásban az elnök- ségnél (pfa u. 974 sz.) f. h. ó 10-ig be z a r ó- la g jelentésk be. Magukat a tárgyakat e be- jelentés alkalmával nem lehet átadni, csak a bejelentés vétetik jegyzékbe. A kiállítandó tár- gyak f. h. 12, és 13-ik napjain d. e. 10—12-ig és d. u. 3—5 óráig adhatók át az új árva ház épületében az ott jelenlevő rendező bizott- sági kiküldötteknek. Az elnökség.

* **»Debreczen-hajdumegyei kör.«** A fővárosban föntálló »Debreczen-hajdumegyei kör« — mint a »Debreczeni Gyorsíró« című lapban olvassuk — gyűjtő-íveket szándékozik kibocsátani Debreczen és Hajdumegye lakóihoz, hogy pénztárát ez uton is gyarapítsa. Ezen ifjusági egylet, mely a fővárosban nemes missziót teljesít, érdemes a debreczeni és hajdumegyei nagy közönség támogatására!

* **A mi zsinatunk.** Népszerű ismer- tetés. A zsinati rendes képviselő névsorával. Irtá S. Szabó József naprágyi ev. ref. lelkész. Ára 10 kr. Karczag, 1892. Szódi S. könyvke- reskedése tulajdona. A főtebbi czim alatt rö- viditen érthetően és vonzóan irt füzetben, mely

ben heverő Bertalan kissé felemelkedett és szettekinthe hallgatózott, s miután a szel fűlöl- tésé közt nem hallva emberi hangokat, felkelt. »Ti vérszópok, azt hívtétek, hogy meghaltam? oh nem, élek még! Megtartott az ég, hogy uram hasznára működhessek. Vau még jó ember, és van igazságos Isten!...

Összeszedközvé, körültekinté Káldorit, ki valóban megszűnt élni; könyvesekkel áldozék hü bajtársának, saját fegyvere egyikét megtalal- va, sietve távozék, a mennyire fájdalom sebei megengedék. A lovakat is magukkal vitték a gyilkosok, és ő gyalog, tuskón-bokron keresztül, mely patakokon át, meredekre fel s viszont aláfelé fáradoalmasan hurezolva sebes tagjait, végre kihatolt a rengeteg keleti oldalára, s egy közel fekvő kis faluban b közzé sebeit; nehány megmaradt forinton kocsi fogadván, ura egyik távol lakó rokonához szándékozott, ki mint hívé, az udvarnál befolyással bír, s remélhető sikeres segélye Hegyesháza számára. Hosszas utazás után végre elért a hü szolga az óhajtott helyre, hol csak egy bánatos özvegyet s nehány árvt talált. A hü Bertalan panaszára csak azt felelehet a nő, ferje kegyvesztett, és egy év óta foagsá- ban ül, Bertalan sirt, a sorsot átkozta; s míg ura az önkény kizozó bilincseiben sötét börtön fenekén ült, addig ő minden reggel buzgó imát küldve az egék urához, a rokonözvegy udvár- ban cselédül maradt; hIVE, remélve, hogy jön idő és alkalom, melyben uraért fog tehetni valamit.

Addig is a nőrokon sokfelé küldé leveleit Hegyesháza rokonaihoz, barátaihoz, hogy Vas- kóvy körmei közül szabadítsák őtet; de vesze- ly idején vajmi kevés jó baráttalunk!

(Folyt. köv.)

alg 20 lapra el S. Szabó- san tájékozt magyar kalva lentőségéről, hivatalbéli De nem csup tebb osztály rom fő rész zsinatokról országyűlés zsinat az apostolok is lönböző idők melyeit. A atyákról bes szinte magot ferliakat, s leszünk. A mérteti. E r felsorolja. M san értesítik ról sem, me masággal em val e füzetl nak előadv minden refo vegeyen rólu csinos kiáll időszerűsége hogy nagy e fog örvende

* Az debreczei tegnap köz mely ha me nyéke nagy van ugyanis templomter építtesének épület-csop presbyteri b Az épületek melyeknek maját bizo elhelyezhet me bérbe lgy elérhet rény püspök épület emle felekezetek Terve van utza elejé és kántori k Itt is jöved a földszint örömmel fo get bizott A ez egész deményezé házi, mint a tervezett

* K rékgyártó kántori a gyűlés — gulag S z e hirta meg

* A ember ug volverrel sem tett k hősét elfog passziójáé bátran be

* Ga ritkán mu sárnap vol A nagy- czimzett v dalkodott, azok kicsa a II-ik ke utczán ép közhonvé tésből kizs ket; mindk tonaa pa

* K házi gazd hogy mid fizetés hel A rendőrs lakó ellen

* D ifjak önké hó 9-én, s mében, Rá mellett, z 1. Népdal Erkeltől,

* Tihanyi mondaná Hubert- Kezdeté 60 kr. P hatják. E nyelven sárnap háza el zajos va felosztat esen vas gedi me ősi szok

* és Fuch czeni ki gyakorn

Kossuthnál. Bernfeld napokban meglátogatta a napokban azt írja, hogy az ország megvisselnek látszik, de egyébként jó erőben van. A népből emelte neki, mindig szorgalmasan dolgozik. A munkájának jövedelmére meg lehetne jelenet jelenet Bernfeld arról kezdett beszélni Magyarországra. Kossuth elrejtette a kezét, hogy Majd behatóan beszéljen Magyarországról. Bernfeld arról kezdett beszélni Magyarországról, hogy az országban az apostolok is zsinatoltak stb. Felsorolja a különböző időkben tartott zsinatokat, ezek szemlélyeit. A II-ik részben a mostani zsinati atyákról beszél oly ékesen és vonzóan, hogy szinte magunk előtt látjuk a hatalmas magyar férfiakat, s ismeretlenül is nyomban ismerők leszünk. A III-ik részben a zsinat dolgai ismertetők. E részben tájékozásul azon lapokat is felsorolja, melyek olvasóikat a zsinatról alaposan értesítik, nem felejtkeznek meg azon lapokról sem, melyek meglehetősen szintelen egyformasággal emlékeznek a zsinat dolgairol. Szóval a füzetben oly sok és hasznos dolgok vannak előadva, melyek mellett megérdemlik, hogy minden református magyar ember tudomást vegyen róluk. A szép tartalom mellett a füzet csinos kiállítását is dicséretre méltó. S tekintve időszerűségét és olcsóságát, bizton várható, hogy nagy elterjedésnek és közkedveltségnek fog örvendni.

Az év. ref. egyház építkezése. A debreczeni év. ref. egyház presbyteriumának tegnapi közgyűlésén olyan terv vetetett föl, mely ha megvalósíttatik, a nagy templom környéke nagyon meg fog szépíteni általa. Arról van ugyanis szó, hogy a nagyhatvan-utca és templomter sarkán levő egyházi épületek kiépültesenek két, illetve egy emeletre s ez az épület-csoport — összefüggésben a csinos presbyteri házzal — impozans képet nyújtana. Az épületek földszintjén boltokat lehetne nyitni, melyeknek jövedelme az építkezési költség kamaját bizonyára behozná, az emeletet pedig elhelyezhetők lennének a lelkesi lakások, sőt még bérbé adható lakrészek is maradnának. Így elérhető lenne az is, hogy a mostani szerény püspöki lakás helyén sokkal többet mutató épület emelkedne, a mi a más, gazdagabb hitefelekezetre való tekintettel kívánatos lenne. Terve van vége az is, hogy a nagypéterfia-utca elején levő, egymás mellett fekvő tanári és kántori lakás szintén fölépíttetnék emeletre. Itt is jövedelmező bolthelyiségeket lehetne nyitni a földszinten. A tegnapi presbyteri közgyűlés örömmel fogadta ezen tervezeteket sküldöttséget bizott meg, mely a tervrajzokat elkészítse. Az egész úgy tehát ma még csupán a kezdeményezés első stádiumában áll, de úgy egyházi, mint városi szempontból kívánatos lenne a tervezett építkezések mielőbbi végrehajtása!

Kántor-választás. A néhai Kerekgyártó Sándor elhunytá által megüresedett kántori állomásra a tegnapi presbyteri közgyűlés — a pályázat mellőzésével — egyhangulag Széll István helybeli segéd-kántort hívta meg.

A revolver. Szombaton egy részeg ember úgy a nagyerdőn, mint a piacdon revolverrel lövöldözött, de szerencsére senkiben sem tett kárt. A rendőrség a veszélyes sport hőst elfogta, revolverét elkobozta, s különös passziójáért pénzbírságra ítélte. Egy pár napra börtönbe is csukhatták volna, mert rászolgált.

Garázda honvédek. A vasárnap ritkán mulik el kihágás nélkül. Tegnapi vasárnap volt, kihágásnak tehát történnie kellett. A nagyhatvan-utcai »Szép juhászhoz« címzett vendéglőben egy ittas honvéd garázdálkodott, megtámadta az ott mulatókat, de azok kicsavarták kezéből a szuronyt s bevitték a II-ik kerületi rendőrségre. A nagypéterfia-utczán épülő honvéd-kaszárnyánál pedig két közhonvéd azzal mulatta magát, hogy a kerítésből kiszédett dorongokkal üldözte a járó-kelket; mindkét garázdálkodást bejelentették a katonai parancsnokságnál.

Kedélyes lakó. — Egy borz-utczai házi gazda panaszt tett a rendőrségnél a miatt, hogy midőn lakójától a házbért követelte, a fizetés helyett baltával fenyegette. A rendőrség elkobozta a baltát s a kedélyes lakó ellen megindította a vizsgálatot.

Dalestély. A debreczeni kereskedő ifjak önképző egyesületének dalköre 1892. apr. hó 9-én, szombaton, a »Margit-fürdő« disztermében, Rácz Károly zenekara közreműködése mellett, zártkörű dalestélyt rendez. — Műsor: 1. Népdal »Cserebogár«, Hubertól. 2. »Hunyadi«, Erkelől, Rácz Károly zenekara kíséretével. 3. »Tihanyi echo«, Mácsay S.-tól. 4. »Virágnak mondanalák«, Heim-től. 5. »Király induló«, Hubert-tól, Rácz Károly zenekara kíséretével. Kezdeté 9 órakor. Belépti díj személyenként 60 kr. Pártoló tagok szabad jegyeiket használhatják. Az elnökség.

Felozlatott kaszinó. A népies nyelven »köpködő kaszinó«-nak nevezett vasárnapi gyűlekezet, mely a város-háza előtt tartja állomását, tegnap oly zajos volt, hogy a rendőrség kénytelen volt felozlatni. A rendőrség arra készül, — hogy esen vasárnapi gyűlekezeseket többé nem enged meg. Nagy kérdés, hogy képes lesz-e ezen ősi szokást megszüntetni?

Kinevezések. Kosztáczky Sándor és Fuchs Géza végzett joghallgatók a debreczeni kir. ítélő-tábla kerületébe segélydíjas joggyakornokokká nevezettek ki.

Szerkesztő változás. A »Protestáns tanítók lapja« cz. tanügyi heti közlöny szerkesztését Dobó Sándor jeles h.-bőszörményi tanító vette át s mint fömunkatársak Albert József és Vidonyi Jenő vannak megnevezve. Az új szerkesztőség igen tartalmas lapot állított össze s megérdemlik, hogy kartsáik minél nagyobb mérvben támogatás-ák őket.

Tűz. Érmihályfalváról jelentik, hogy ott Bujanovits Agoston nyugalmazott altábornagy dohánypajája leégett. — A tüzet gondatlanság okozta.

Műkedvelői előadás. H.-Hadházon — mint annak idejében említettük — kutasás közben több munkást agyonzúzott a beomló föld. A szerencsétlenül járt munkások árva javára Farkas Ödön h.-hadházi gyógyszerész — mint lapunknak írja — márcz. 26-dikán műkedvelői előadást rendezett, mely egy erkölcsileg, mint anyagilag igen szépen sikerült. A közreműködők, kik közül különösen kiemeli tudósítónk Kérészi G. kisasszonyt, mindannyian helyesen fogták fel szerepeiket, ügyesen mozgattak a világot jelentő deszkákon, s a közönség zajos tapsokkal tüntette ki őket. Az előadást reggelit tartó vidám táncmulatság követte. Jelen voltak a mulatságon: Veszprémi Istvánné, Dr. Schuk Józsefné, Kérészi Bernáné, Hadházi Andrásné, öz. Koncz Sándorné, öz. Erdődy Sándorné (Uj-Fehértől), Hadházi Józsefné, Szabó Sándorné, Farkas Ödöné, Csapó Zsigmondné, Csapó Lászlóné, Draveczki Mihályné, Moskovicz Adolfiné, Dezső Kálmánné, Molnár Antalné, Medgyesi Zsigmondné, Simon Károlyné, Kötliné, Kálmán Józsefné, Rácz Józsefné, Hadházi Lászlóné, Ivánka Zoltánné, Bernáth Lajosné (Debreczen), Fényes Károlyné (Debreczen), Veress Lászlóné (Debreczen). — Leányok: Hadházi Erzsike, Schuk Berta, Schuk Mariska, Kérészi Gizella, Hadházi Emma, Csapó Mariska, Juliska, Tarpai Aranka (Mihály), Draveczki Margit, Bernáth Mariska (Debreczen), Dömök Vilma (Bors), Fényes Erzsike s Eleonora nővérek (Debreczen), Kéglé Ida (Debreczen), Molnár Ilonka, Veress N. (Debreczen).

Makacs golyák. Pöttend városka semmi másról sem volt nevezetes, csak a piacza közepén álló magastornyú templomról. Még a külföldről odavetődött embereknek is megmutogatták. A torony legletején csillogott a zéles arany kereszt a nap sugarban gyönyörűen s a szél a ragyogáshoz szoktatta a városka ifjai a szépeik szemének tüzeit hasonlítani. Volt azonban valami, a mi örömet kevert az örömpohárba, a mi bosszúságot szerzett a város derék lakoságnak. A zavartalan öröm enné megrojtója nem volt más, mint egy békeséges golyapár, a mely a torony legletején fészkelt s alakulást üdvözleteivel sem az ájtatos hívőket, de még a tiszteletes urat sem respektálta. Elhatározták tehát, hogy a tiszteletes nem tudó golyákat elpusztítják a toronytető színeről. A környék legügyesebb ácsai, palafelők halálmegevetéssel kuszáltak a magasba, hogy a golyákat hajléktalanul tegyék. Az alatt álló tömeg még a lélekzetét is visszafojtotta, mikor a látó palafelők mestere a torony kiszögellő részén állott. Hosszú Hosszú! a golyák a magasba reppentek, hogy elhagják ősi fészkeket. Alig érkezett a vakmerő férfi a veszedelmes munka után újra a földre, a nézők az elszörnyűködés háján kiáltottak fel, mert a makacs golyák építő anyag al csőrében ismét visszatértek és buzgalommal kezdtek a lerombolt helyébe új fészkek építéséhez.

A cs. és kir. 39. gyalogezred zenekara által Czapek Péter karnagy vezetésével tegnap a »Margit-fürdő«-ben tartott hangverseny előzőleg kiadott műsora nagy közönséget vonzott városunk ez egyik legszebb hajlékába. — A műsor változatossága tette lehetővé a közönség felszült érdeklődését, mely minden egyes darab után tapsokban adott kifejezést melegegésének. Különösen a »kis molnárné«-jü operette Czapek-től, azután a »malomban« Gillettől s a »két magyar táncza« Brahms-tól, mely számokat meg is újrázták, szereztek a közönségnél élvezetes perczeket.

Nyilvánossági jog megadása. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a nagykirályi kath. főgimnázium hetedik és nyolczadik osztályának a nyilvánossági jogot s a nevezett intézet részére az érettségi vizsgálat megtarthatásának jogát az 1891—2. tanévre is megadta.

Szajkosarat a kutyáknak! Frankl József helybeli lakos kutyája egy kis leányt az utcán vesélyesen megharapott. Midőn e rövid hírt közöljük, ennek kapcsán felemlítjük, hogy — ha jól emlékszünk rá — hoztak már Debreczenben olyan szabályrendeletet, melynek értelmében a kutyák csak szajkosárral bocsáthatók az utcára. Ha van ilyen szabályrendelet: miért nem hajják azt végre?!

A művirágkiállítás. mely f. hó 8-án nyitattik meg a város-háza nagyerőben, igen látogatottnak ígérkezik. Szirmai né Mészáros Jusztina asszony, — ki a művirág-készítést, s szép iparágat, városunkban és hazánk számos vidékén meghonosította, sem költséget, sem fáradságot nem kímél, — hogy a kiállítást minél vonzóbbá s érdekesebbé tegye. Szirmai né már egyszer rendezett művirágkiállítást Debreczenben, melyet azonban a mostani kiállítás minden tekintetben felül fog mulni. A kiállítás jótékony czérra rendeztetik s belépti díj 1 ft. Minden látogató egy szép emléktárgyat kap. — Belépti jegyek kaphatók: Szentkirályi, Zádor és Gyenes urak üzletében.

Kataszteri munkálatok. Bihar-megyében a nyáron a kataszteri fölmérési tervezet szerint a következő helyeken lesznek kataszteri fölmérések: Ér-Adony, Ér-Semjén, Ér-Mihályfalva, Ér-Keserű, Ér-Tarcsa és a Tyukseri apáti puszta, Gálos-Petri, Ottomány, Piskolt s a szentmiklósi puszta, Szalacs és a kopácsi puszta és Vasad határaitban.

Esterházy Cognac. Az Egyetértés- »Magyar Hírlap« »Pesti Hírlap« »Budapesti Hírlap« valamint az összes fővárosi lapok 1892. év február 20. ill. 21. és 26-án a napi újdonságok rovatában az Esterházy Cognacról a következőket írják: Esterházy Cognac diadala külföldön. A mint lipcsei levelezők írja, részt vett a vörös kereszt-egyletnek ottani nemzetközi kiállításán a gróf Esterházy Géza angyalföldi cognacjára is, és ott a magyar cognaciparnak megérdemelt nagy diadalt szerzett. Ő felsége a király és a legelőkelőbb személyiségek több ízben szerencsétlenítették a gyárnak otlévő igazgatóját látogatásukkal és legnagyobb melegegésük kifejezésével. A kiállítási jury a legnagyobb kitüntetéssel ítélte oda, a »nagy arany érmet.« Hogy ezen cognac minő lelesítő hatást gyakorolt az ottani intéző körökre, az a szász kir. hivatalos lap a »Leipzigier Zeitung« következő czikkéből következtethető: »a francia cognac, mely még a néhány év előtt a német és osztrák piacot uralta, gyakran magyarországi nyers anyagból készült, sőt nemrián kész cognacot is vittek ki Franciaországba, hogy ott »elkészíttessék« és azután magas arakon ismét Németország és Ausztriába bevitessék. A vörös kereszt kiállításán megismerkedtünk a gróf Esterházy Géza négy csillagos cognacjával. A gyár, mely a bpesti Angyalföldön fekszik, az általunk eszközölt kóstolás szerint oly cognacot producál, mely igen finom aromával és felette kellemes ízzel bír. Évekkel ezelőtt ittunk Lipcsében egy 1811-ből eredő francia cognacot, — melyet legfinomabbnak tartottunk mindazok közül, a melyet valaha ittunk: ezen cognachoz nagyon hasonlít a gróf Esterházy-féle cognac. Minthogy a czég tervezte a Németországba való kivitelét, ennél fogva nem sokára Szászországban is ihatunk kitünőbb cognacot.« Öszintén örvendünk a magyar cognacipar ezen diadalának külföldön. (149.)

A szocijai víz. melyet eredetileg és évtizedek óta szűkebb hazájában fiatal savanyú borokkal vegyítve szoktak inni, hirtvéneket eredetét azon körülménynek köszönheti, hogy még az ily borok mértéktelen élvezete után a különben bekövetkezni szokott kellemetlen utóhatások is elmaradnak. Az orvosok megfigyelték ezen paralyzáló hatást és csakhamar akadtak, kik a forrás gyógyhatását felismerték és azt szelvében ajánlalták és alkalmazták. Akár praeventív szer gyánant étkézes alatt, akár gyógyszer gyánant a már kifejledött bajok ellen véve: e víz soha sem hagy cserben; ki erről egyszer meggyőződött, az ezen egyszerű, természetes tiszta és a mellettel olesó házi szert mindenkor kéznél fogja tartani. (148.)

Felhívás
a debreczeni összes czipzész- s csizmadia-segédkehez és kisiparosokhoz!

Szaktársak! Miután a f. é. márczius hó 6-ára egybehívott gyűlésen a hatóság nem engedte meg, hogy a kiüzött napirendnek 4. pontját (Indítványok és kérdések) tárgyaljuk, kényszerítve vagyunk, április hó 10-ére délután 3 órára (Papp György ur a »kis pipához« címzett vendéglőjébe) ismét nyilvános gyűlést egybehívni. A napirend következő:

1. A szakszervező-bizottság megválasztása.
2. Május elsejének táncvizsgálommal való megünneplése.
3. Netaláni indítványok és kérdések.

Szaktársak! Becsületbeli kötelességünk, hogy a gyűlésen mindnyájan pontosan megjelenjünk. Tegye tehát mindenki illően kötelességét.

Szaktársi üdvözléssel és kézszerítással

Az egybehívó-bizottság nevében:

Kremer Mihály.

Irodalom és művészet.

Az Athenaeum Kézi Lexikona. A tudományok enciklopédiája különös tekintettel Magyarországra, szerkeszti Dr. Acsádi Ignác. Tizenkettedik füzet. Budapest, 1892. A pontosan megjelenő vállalat új füzetét két kitünően sikerült műmelléklet díszíti. Az egyik Európa színes térképe a legújabb adatok alapján, a másik az építészeti stílusok kettős képe 56 alakkal. Maga a szöveg befejezi az E betűt s megkezd az F-et és Eperjes — Faragott kő közti anyagot közli. Ez a füzet is egészen magyar jellegű s különösen gazdag egészen magyar tárgy nagyobb czikkében. A népszerű és mégis a tudomány mai színvonalán álló vállalatot melegen ajánljuk a művelt közönség támogatásába, megtalálja benne mindazt, amit ily terjedelmű Lexikon csak nyújthat. Az egész munka összesen negyven füzetből fog állani, melyek kéthetenként három ivnyi tartalommal jelennek meg. Egy füzet ára 30 kr. A legzeleszerűbb tíz-tíz füzetre 3 frjtával előfizetni, mely pénz az Athenaeumhoz Budapestre küldendő. Kapható minden könyvkereskedőnél is.

Törvénytörések. Pörlekedő szerkesztők. Kompolthy Tivadar, a Veszprémi Független Hírlap szerkesztője, sajtópört indított Várkonyi Dezső, a Veszprém szerkesztője ellen egy névelten szerkesztői üzenet miatt. — Várkonyi beösmerte, hogy az üzenetnek ő a szerzője, de hogy kire vonatkozott, azt nem mondta meg. Magánaton — ugymond — bármikor adott volna a panaszosnak kellő felvilágosítást, de bíróság előtt elvből meg kell ezt tagadnia. Az esküdtszék tíz szóval kettő ellenében vétkesnek nyilvánította Várkonyit a becsületsértésben, a bíróság pedig egy heti fogházra s ötven forint pénzbüntetésre ítélte. A vádlott semmisségi panaszt jelentett be.

Színház.
Vidéki színészet. Nagybecskerekben most Csóka Sándor szabadkai színtársulata tart előadásokat. E nagybőrra szerb és német anyanyelvű lakosokból álló város magyarosodásáról semmi sem tesz nagyobb tanúbizonyságot, mint az, hogy a magyar színház évről-évre nagyobb látogatottságnak örvend. Csóka színtársulata az igényeket kielégíti, — repertoírja a színirodalom újabb termékeit felöleli. Az előadások eddig tett hazak előtt folytak, jelöl, hogy a német szerb vándormuzsa, a melyek vállalkozásai mind nagyobb bukásokkal járnak, nem sokára zárt ajtókra talál a magyarosodó város lakosságánál. Csóka társulatánál legközelebb Jászai Mari, Hegyi Aranka és Margó Czélia fognak vendégszerepelni.

Különfélék.
Elpusztult város. »Daily« Chronicle-nek jelentik Kalkuttából: Egy nagy tűzvész Mandalay városnak csaknem háromnegyed részét elpusztította. A távirati hivatal és több régi palota is leégett. Sok ember a lángok martaléka lett. Ugyanezen szerencsétlenségről azt jelentik Rangounból a »Times«-nek, hogy hivatalos távirati jelentés szerint a városnak fele elpusztult.

Rómeó és Julia. Bukarestben a napokban megrázó szerelmi tragédia folyt le. Lilovics Tivadar 25 éves egyetemista tanuló megmérgezte unokahúgát, a 19 éves Vera Erzsébetet s azután önmagát fősbe lőtte. A két rokon szerette egymást, de szüleik a vérrokonság miatt nem akartak egybekelésükbe beleegyezni. A szerelmes pár ekkor elhatározta, hogy meghal. A fiatal ember pénteken este a szobájába lopódzott s mérget adott neki, a melyet a leány habozás nélkül lenyelt. Lilovics ekkor haza ment lakására s ott fölé tette magát. Rögön meghalt. Szüleihez a következő tartalmu levelet írta: »Eppen most életem azt a szörnyű kínt, hogy istenített Örszém utolsó sóhaját hallanom kellett. Én is megváltok az élettől. Szívvel fájlalom a két családot, a melyen Rómeó és Julia legendája beteljesedett.« A kettős öngyilkosság Bukarestben nagy feltűnést keltett. A természetesen az olah király és a trónörökös is megjelent s részvétüket fejezték ki a két családnak. A boldogtalan szerelmes párt közös sírba temették.

Könyvtári sertesüzlet
A sertesüzletnek elcsarnok jelentése.

Április 1.

1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronként 300—400 klgon felüli súlyban) 45.50—46.50. 2. Öreg közép (páronként 300—400 klg. súlyban) 45.—46.— 3. Fiatal nehéz (páronként 320 klgon felüli súlyban) 48.—48.50— 4. Fiatal közép (páronként 251—320 klg. súlyban) 47.—47.50. 5. Fiata könnyű (páronként 250 klgm. terjedő súlyban) 46.—47.— 6. Magyar szedett: 6. Nehéz (páronként 280 klgon felüli súlyban) 46.—46.50. 7. Közép (páronként 220—280 klg. súlyban) 46.—47.— 8. Könnyű (páronként 220 klg. terjedő súlyban) 46.—47.— 9. Nehéz (páronként 260 klgon felüli súlyban) 45.—46.50. 10. Közép (páronként 220—260 klg. súlyban) 44.50—45.50. 11. Könnyű (páronként 220 klg. terjedő súlyban) 45.—46.— Sertes létszám: márczius 30 napján volt készlet 154,797 darab. A hiótt sertes üzletirányzata: változatlan. — Hizlatni való sertes 15.— 17.—, malacz (4—11 hónapos korban) felhajtott 1371 drb.

Budapesti gabonatózsd. Április 2-án. Buza tavaszra 9.61 pénz 9.33 áru, őszre 9.35 pénz, 8.55 áru. — Tengeri 1892 máj.— jun. 5'17 pénz, 5'19 áru. Zab tavaszra 5'73 pénz, 5'76 áru, őszre — pénz, — áru. — Káposztarepceze aug.—szept. 12.45 pénz, 12.55 áru.

Szerkesztői üzenet.

Azon t. munkatársainkat, kik az utóbbi hónapokban lapunkba semmit sem írtak, fölkérjük, hogy e hó végéig szerencsétlenség bennünket dolgozataikkal, mert ellenkező esetben kénytelenek leszünk a tisztelet-példányt beszüntetni.

»A Inatikus huszár.« (H.-Nánás.) Nem adja okát, hogy miért akarja az illető tisztviselőt a nyilvánosság előtt lerántani. Czikke tele van ugyan bizonyos állításokkal, de mivel bizonyítja azokat? Ilyen hangu felszólalás csakis a nyiltérben adhatnánk ki — az őt egyéni felelősségére — ott is csak drága pénzé!

»Az én dalom.« Nagyon győző dal!

»Ha a focake hazatér.« Fészket épít és nem gyötör bennünket ilyen rettenetes verssel! Ön azt hiszi, hogyha nagy kezdőbetűvel ellátott sorokat ír egymásután, az már vers. Csodálók! Csak papir-kosártöltelék!

